

Nowożytność HISTORIA POWSZECHNA, HISTORIA POLSKI (szkoła podstawowa, szkoła średnia)

Opis źródła.

Grosz pruski księcia Albrechta Hohenzollerna wybity w 1545 r. w Królewcu. Średnica: 23 mm, waga: 1,78 g, srebro. Na awersie wizerunek ks. Albrechta Hohenzollerna i w otoku: czteropolowy herb i napis IVSTUS★EX★FIDE★VIVIT★ (sprawiedliwy żyje z wiary) i data 1545, a na rewersie orzeł koronny z literą S (Sigismundus= Zygmunt, na cześć króla Zygmunta Starego, zwierzchnika Prus Książęcych) i napisem w otoku: ALBER★D★G★MAR★BRAN★DVX★PRVSS (Albertus Dei Gratia Marchio Brandenburgensis Dux Prussiae = Albert, z Bożej łaski, [elektor] Marchii Brandenburskiej, książę pruski).

Źródło

Słowniczek pojęć

grosz – nazwa jednostki monetarnej, wywodzi się z łac. *grossus*= gruby. W Polsce emitowana od czasów Kazimierza III Wielkiego.

napis otokowy – napis znajdujący się na obrzeżu monety i biegnący w większości przypadków wkoło wyobrażenia w centrum monety.

Pytania do źródła.

- Pytania dla uczniów szkoły podstawowej i uczniów szkoły średniej (poziom podstawowy).

Co przedstawia źródło?

Kto jest przedstawiony na monecie i z jakim wydarzeniem z historii Polski jest on związany?

- Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom rozszerzony): pytania dla poziomu podstawowego, a ponadto:

Jaką symbolikę ma orzeł umieszczony na awersie monety? Co może oznaczać litera S?

W jakim języku jest sporządzony napis na otoku monety?

Wskazówki.

Warto zwrócić uwagę na symbolikę orła na monecie, świadczącą o podległości Prus Książęcych Koronie – jest to orzeł koronny z sygłą S na piersi – Zygmunt, na cześć króla polskiego. Można także wykorzystać tę monetę do przypomnienia uczniom hołdu pruskiego i postaci Albrechta Hohenzollerna oraz jego pokrewieństwa z Zygmuntem Starym. Można zachęcić też do próby odczytania napisów na monecie. Wspomnieć można też, że to na cześć dawnych groszy, obecny złoty dzieli się właśnie na grosze.

Literatura pomocnicza.

Z. Żabiński, *Systemy pieniężne na ziemiach polskich*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Łódź-Gdańsk 1981.

Najważniejsze cezury.

1525-1568 r. – okres panowania Albrechta Hohenzollerna jako księcia pruskiego

1525 r. – hołd pruski

1545 r. – rozpoczął się sobór trydencki (13 grudnia)

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Andrzej Buczyło